

Et lite streiftog gjennom Syltraktene

Av A. P. Stordalsvold

Blant de mange vakre fjellpartier og strøk vi trøndere har å velge mellom for våre fotturer, områder som vi må kunne si ligger under T.T.s doméne, har Syltraktene og tilliggende strekninger i mitt område bestendig inntatt førsteplassen.

Dette er vel naturlig, da Syltoppen og de omkringliggende fjell var de første som fra min tidligste barndom satte fantasien i sving. Mine foreldre bodde nemlig på svenskesiden i Rekdalen, en fjelldal som strekker seg fra Storkluken og ned mot Enaelva. Fra setervollen

Ved Syltjern

Fot. Eva Sivertsen

der hadde vi Sylene omtrent rett i sør med Skardørsfjellet som middagsmerke litt til høyre.

Fra jeg var to måneder gammel, og gjennom hele min barndom tilbrakte jeg hver sommer der. Jeg hadde således til stadighet Sylene for øynene, og de stod nok i min første barnlige tenkning som verdens yttergrense; senere, da jeg hadde lært at vår klode var av litt større utstrekning, kom trangen til å få greie på det som lå bakom disse toppene, og i de siste årtier har jeg jamt trålet disse strekninger og kan vel uten overdrivelse si, at jeg kjenner disse trakter ganske godt.

Nå er det vel flere enn meg som gjerne vil finne noe nytt, komme litt bort fra de oppvardedde, sterkt trafikerte ruter fra hytte til hytte og søke å finne steder hvor man kan si at den «store stillhet» enda hersker.

Kan man så finne noen slike nye ruter i traktene mellom Gauldalen og Aursunden i sør og over mot Meråker i nord?

Jeg skal forsøke å gi noen retningslinjer for det. Det gjelder både sommer- og vinterturer, men helst sommerturer. Man kommer inn i villfjell, og skulle man en vinterdag råke ut for en plutselig snøstorm, så kan det nok være livet om å gjøre. Bruk sommeren til du er blitt riktig godt kjent, så kan du ta risken på en vintertur.

De fleste som reiser med Rørosbanen for å gå gjennom Syltraktene, tar Reitan som utgangspunkt. Jeg foretrekker apsolutt Glåmos st. (Jensvoll) som startsted. Jeg tar rett over Molingdalen og kommer hurtig opp på vidda sørøst for Storskarven, legger så ruten enten forbi Fjellgjelta, ned på Busjøen og opp på vestsiden av Fjellsjøen eller holder mer til høyre mot Aursunden og kommer opp på østsiden av Fjellsjøen rett nordover på Tjæråfjellet og så ned til Storelvvollen.

Fra Tjæråfjellet har man foran seg et panorama som aldri glemmes. Jeg er tilbøyelig til å si, at det er det vakreste som finnes mellom Røros og Meråker.

Foran deg har du hele Ribekkenet med de mange sjøer og vatn. Bakgrunnen dannes av Skardørsfjellene og Vigelfjellene. Til venstre har en Kjølifjellene og lenger fram mot nord Fongen, Øyfjellet, Storekluken, Blåhammeren, Snasahögarne og endel av Syltoppene;

Vigelsjøen

Foto A. P. Stordalsvold

til høyre ser en inn mot Brekkebygda med Storvigelen bak. Sørøver ser vi toppene omkring Femunden og helt ned mot Tronfjellet. Det er et betagende skue, som vanskelig kan beskrives — *det må sees*.

Fra Storelvvollen har vi først den oppvardedde kjente rute forbi Fjellheim og ned til Stugudal. Mindre kjent og brukt er det, når man kommer fram til Lille-Langen, å svinge ned der mot Store-Langen, fortsette langs nordvestenden av denne og over mot Møsjø-dalen. Så passerer en Møsjøen like på sørsiden, stiger opp mellom Gråsidan og foten av Skardørsfjellene, svinger inn gjennom Skardøra og så ned mot Nedalen. I godt vær er det en prektig tur og en passelig dagsmarsj.

Er man utrustet med telt, så man kan kampere hvor som helst, så vil jeg anbefale en helt ny rute. Straks man har passert brua over Storelva, dreier man til høyre og følger seterveien der forbi Øvresjøene og inn på Håene, vader bekken som kommer fra Langen

like oppe ved sjøen, følger så en bekk som kommer ned i Langen litt lenger nord opp til Vigeltjøna, går på nordsiden av denne og har så straks etter den vakre Vigelsjø liggende foran seg.

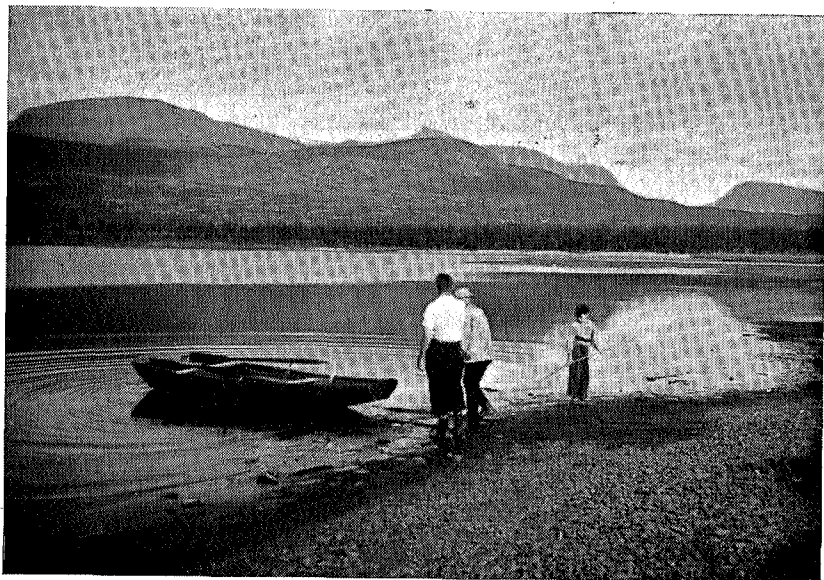
Vigelsjøen og traktene omkring den er nok lite kjent av turistene; men har man en gang vært der gir det mersmak. Det man savner, er en båt, men hvis ruten blir kjent og brukt, tror jeg nok at Turistforeningen kunne få ordne med å leie en. Samene har båter der.

Fra Vigelsjøen kan en enten ta opp mellom Skardørsfjellene og Vigelfjellene eller gå opp fra sørsiden av den høyeste Vigelfjelltoppen. Velger en det første alternativ, kommer en opp i skaret mellom de to fjellrekker og står da plutselig foran et imponerende skue, en utsikt som konkurrerer sterkt med den fra Tjæråfjellet over Ridalen. Man står i en stor portal og har foran seg den veldige indre Nedal.

Like ned fra skaret ligger de innerste av Skardørsjøene, mot nord sender Syltoppene sine spisse takker opp mot himmelblået, rett fram over dalen troner Helagstøtterne, hvis høyeste topp tar luven av selve Storsylen, og til høyre stikker Bullfjellet fram som en veldig bastion mot dalen. Det hele gir et utsyn så betagende, at man har hang til å blotte sitt hode i taus, dyp ærbødighet i følelsen av sin egen litenhet.

Når en kommer ned fra skaret, kan så ruten legges langs Skardørsjøene og ned til Nedalshytta eller over mot Biskopsjøen — utmerket fiskevatn — derfra langs Biskopåen ned mot Nea, over denne og så videre fram mot Sylene. Fra Biskopsjøen kan man også fortsette langs foten av Bullfjellet rett mot Predikstolen, denne eiendommelige fjellformasjon som stikker fram fra Søndre-Helagstøten, og som er et godt orienteringsmerke i Indre Nedalen, og så fram til Helagshytta.

Legger en ruten fra Vigelsjøen opp i sørsiden av Vigelfjellene, har en hele tiden storartet utsyn sørøver mot Rørosvidda og partiene langs grensen med de øverste deler av Ljusnadalen, og mot øst svære fjellstrekkninger på svenskesiden med det vakre Skarsfjellet som midtpunkt. Fra plataet øst for Vigelfjellene dreier en rett nord og kommer straks etter frampå og får et meget vakkert utsyn ned mot Biskopsjøen og Nedalen.

Honkjtjønn

Fot. Ludv. Sivertsen

Mellom Nedalen og Storerikvoll og omkring Sylene er det ingen nye utsiktspunkter, så partiet der hopper vi over og ser litt på strekningen Storerikvoll—Stordalen.

Professor Yngvar Nilsen sier i sin reisehåndbok, at utsikten fra Blåkåkleppen straks ovenfor turisthytten på Storerikvoll er glanspunktet på ruten mellom Gauldalen og Meråker. Hvis han hadde sittet på Tjæråfjellet og sett ut over Ridalen, er jeg ikke så sikker på om han ikke hadde valt den utsikten. Det andre jeg har nevnt, over indre Nedalen, er jo et mer typisk, trebart høvfjellsbilde, men ikke mindre virkningsfullt for det.

Fra Storerikvoll har man så de kjente ruter enten gjennom Sankådalen og Skarpdalen fram mot Lillefjell gruve eller den mest benyttede framover Rangledalen og ned til Kluksdalen. Tross alt det gode som venter en hos Magnus Kluksdal, legger jeg gjerne, dersom været tillater det, min rute midt mellom de to. Jeg følger foten av Blåkåkleppen på østsiden, holder godt opp i Blåhamme-

ren, passerer toppen like på vestsiden, så rett fram mellom Klemperne på Falkfangervola, derfra ned mellom Bjørneggfjellet og Hårrådalsskaftet til Åsvollen og så fram til Rotvoll og Brekkengårdene. Denne rute er ubetinget den mest interessante av disse tre. Den er tørr, man behøver nesten ikke å komme på myrlende, og hele tiden fram til Falkfangervola har en den mest storartede utsikt over hele Essanddistriktet, Fongentraktene og Jemtlandsfjellene. Turistforeningen bør få denne rute oppvardet og få en overenskomst med Rotvoll eller Brekkengårdene om kvarter. Dette skulle lett la seg gjøre. En datter av Magnus Kluksdal er nå gift med eieren av Rotvoll, og hun har god trening i å ta imot og stelle for trette, slitne fjelltravere.

Jeg har hatt mange både gode og onde opplevelser under mine turer i Syltraktene, minner jeg ofte dveler ved og, eiendommelig nok kunne ha lyst til å oppleve igjen, selv det som ikke var så helt ufarlig. Jeg har høstet enkelte lærdommer, blant annet: «Gå ikke alene». Særlig gjelder dette for vinterturene. Jeg har ofte syndet mot denne regel, men har lært å forstå hvor idiotisk det er.

«Vær forsiktig». Se deg godt for dersom du kan se. Er været slik at du synes du befinner deg i en sekk, så vis dobbel forsiktighet. Bevar omdømmet om du kommer i en kritisk situasjon; det er kanskje det viktigste av alt. Er dere flere i følge, så hold for all del sammen. Syltraktene har krevd sine offer — mange dessverre. Med litt kaldboldig omtanke kunne kanskje en del ha vært unngått. Kanskje. Men det er lett å være etterklok.

A. P. Stordalsvold